

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

A. Τι είναι η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

Η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου που καταθέτει το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, θα αποτελέσει ανεξάρτητη νομοθετικά κατοχυρωμένη διοικητική αρχή, η οποία θα έχει στην αρμοδιότητά της ο,τιδήποτε σχετίζεται με τις δημόσιες συμβάσεις στη χώρα μας.

Συνοπτικά, στους σκοπούς της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, συμπεριλαμβάνονται:

- Η παρακολούθηση της εθνικής στρατηγικής ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.
- Η μείωση και ο έλεγχος των δαπανών του κράτους για τις δημόσιες συμβάσεις.
- Η βελτίωση και ενοποίηση του συναφούς νομικού πλαισίου.
- Η τήρηση των κανόνων και αρχών της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.
- Ο συντονισμός και εξορθολογισμός της πρακτικής των αναθετουσών αρχών.
- Η διευκόλυνση και ενθάρρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς του Δημοσίου.
- Η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στις διαγωνιστικές διαδικασίες, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Με τη νομοθετική πρωτοβουλία θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα χρόνια προβλήματα που προκύπτουν στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων λόγω του κατακερματισμού των κανόνων και τη διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσής τους. Αυτό έχει πολύ συχνά ως αποτέλεσμα την πληθμελή ερμηνεία και εφαρμογή του υπάρχοντος νομικού πλαισίου, αλλά και υπέρμετρες καθυστερήσεις, που προκύπτουν από δικαστικές εμπλοκές μεταξύ των συμμετεχόντων και των αναθετουσών αρχών και οι οποίες έχουν συχνά στοιχίσει στη χώρα καταδίκες από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για πρώτη φορά με την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων παύει ο κατακερματισμός της εθνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και διευκολύνεται η ανάπτυξη της αγοράς, μέσω ενός σαφούς πλαισίου κανόνων δικαίου και μέσω της ενοποίησης της διαγωνιστικής πρακτικής των αναθετουσών αρχών. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα θα συμβαδίσει με τις προσπάθειες που γίνονται στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για περαιτέρω απλούστευση και

ενοποίηση των κανόνων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας που αφορά τις δημόσιες συμβάσεις.

B. Σημαντικότερες Αρμοδιότητες της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων

- 1) Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων με το δίκαιο της Ένωσης και τις συστάσεις της Ε. Επιτροπής.
- 2) Συντονισμός των υπουργείων και λοιπών δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων που αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις.
- 3) Εξορθολογισμός της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ενοποίηση της πρακτικής των διαφόρων αναθετουσών αρχών, καθώς και πρόταση σχεδίων για την απλούστευση, συμπλήρωση, αναμόρφωση, κωδικοποίηση και ενοποίηση των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων στους αρμόδιους Υπουργούς που διαθέτουν τη σχετική πρωτοβουλία.
- 4) Υποχρεωτική γνωμοδότηση επί σχεδίων διατάξεων που αφορούν το νομοθετικό ή κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.
- 5) Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αναθέτουσες αρχές για θέματα δημοσίων συμβάσεων και διατύπωση προτάσεων στους αρμόδιους υπουργούς για την έκδοση σχετικών εγκυκλίων.
- 6) Διατύπωση προηγούμενης σύμφωνης γνώμης επί των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων πάνω από τα κοινοτικά όρια.
- 7) Έκδοση δεσμευτικού ή μη χαρακτήρα πρότυπων τευχών δημοπράτησης και σχεδίων συμβάσεων σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους δημόσιους φορείς.
- 8) Αυτεπάγγελτη αναζήτηση πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τις εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και τους εμπλεκόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και κλήση σε ακρόαση εκπροσώπων τους για την παροχή πληροφοριών και στοιχείων.
- 9) Δυνατότητα παρέμβασης σε δίκες ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων επί διαφορών που γεννώνται κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων.
- 10) Υποστήριξη του έργου των αναθετουσών αρχών για τη νόμιμη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και την ομοιόμορφη εφαρμογή της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.
- 11) Δημιουργία και τήρηση εθνικής βάσης δεδομένων δημοσίων συμβάσεων, η οποία προβλέπεται να συλλέγει και να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων και τη συναφή νομολογία των ευρωπαϊκών και εθνικών δικαστηρίων, καθώς και να συντονίζει και να μεριμνά για τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στοιχείων σχετικά με τις εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως ιδίως, αποφάσεων προκήρυξης, ανακοινώσεων κατακύρωσης, συμπληρωματικών συμβάσεων, ετήσιων

απολογιστικών στοιχείων για τις συμβάσεις που προκηρύχθηκαν, ανατέθηκαν και εκτελούνται από τις αναθέτουσες αρχές.

- 12) Εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και συναντήσεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τη συνεργασία με τα αρμόδια ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα για την ανταλλαγή απόψεων, πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με την εθνική στρατηγική, το νομικό πλαίσιο και τις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.
- 13) Σύνταξη και υποβολή στον Πρόεδρο της Βουλής, εντός του πρώτου τριμήνου κάθε ημερολογιακού έτους, ετήσιας έκθεσης, η οποία δημοσιεύεται στο διαδίκτυο και περιλαμβάνει αποτίμηση των πεπραγμένων της Αρχής σύμφωνα με τον σκοπό και τις αρμοδιότητές της, τις προτάσεις βελτίωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου και των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που έχουν διατυπωθεί προς τους αρμόδιους φορείς και όργανα, καθώς και την πρόοδο της συμμόρφωσης των αρμοδίων φορέων και οργάνων με τις εν λόγω προτάσεις.

Γ. Οφέλη που προκύπτουν από τη σύσταση της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων:

1. Δίνουμε τέλος στον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων

Με τη νέα αρχή στόχος μας είναι να δώσουμε τέλος στον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων και στο έλλειμμα διαφάνειας. Σήμερα ο διαχωρισμός της αρμοδιότητας για τις δημόσιες συμβάσεις γίνεται ανάλογα με το είδος τους:

A) Για τις δημόσιες συμβάσεις δημοσίων έργων και τεχνικών μελετών: Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

B) Για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών: Υπουργείο Οικονομικών

Γ) Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών: Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, για αμυντικό υλικό Υπουργείο Άμυνας και για τις προμήθειες υγείας Υπουργείο Υγείας.

Ο ρόλος της Αρχής: Η Αρχή θα παρακολουθεί την τήρηση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από όλες τις αναθέτουσες αρχές και όλα τα δημόσια όργανα. Συνεπώς, τίθενται υπό την «ομπρέλα» της όλες οι δημόσιες συμβάσεις που εκτελούνται στη χώρα από οποιοδήποτε Υπουργείο/φορέα.

2. **Νομοθετική απλοποίηση και εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό Δίκαιο.** Το ισχύον νομικό πλαίσιο είναι εξαιρετικά περίπλοκο με διάσπαρτες ρυθμίσεις. Έχουν διαπιστωθεί προβλήματα συμβατότητας της εθνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις με την ισχύουσα ευρωπαϊκή (λ.χ. νομοθεσία περί βασικού μετόχου).

Ο ρόλος της Αρχής: Η Αρχή θα διατυπώνει γνώμη επί σχεδίων διατάξεων που αφορούν το νομοθετικό ή κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων

συμβάσεων, καθώς και προτάσεις για την κωδικοποίηση, αναμόρφωση και ενοποίησή του. Η γνώμη της Αρχής θα είναι απλή επί των σχεδίων νόμων και προεδρικών διαταγμάτων και σύμφωνη επί της νομιμότητας των λοιπών κανονιστικών πράξεων. Η γνώμη της Αρχής επί των σχεδίων νόμων και προεδρικών διαταγμάτων θα συνοδεύει τα εν λόγω έγγραφα κατά την κατάθεσή τους στη Βουλή ή το Συμβούλιο Επικρατείας προς επεξεργασία αντίστοιχα. Επίσης, η Αρχή θα παρακολουθεί την ορθή εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

- 3. Ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας κατά την ανάθεση των προμηθειών.** Σήμερα κυριαρχεί η πλημμελής ερμηνεία και εφαρμογή του νομικού πλαισίου με έλλειμμα διαφάνειας στις διαγωνιστικές διαδικασίες. (λ.χ. *έλλειψη επαρκούς δημοσιότητας, πλημμελής αιτιολόγηση των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών κλπ*) Διαπιστώνεται συχνή προσφυγή στις διαδικασίες της απευθείας ανάθεσης, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος. Επίσης, διαπιστώνονται καθυστερήσεις λόγω των δικαστικών εμπλοκών στους διαγωνισμούς και καταγγελίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καταδίκες της χώρας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, διαπιστώνεται μη συμμόρφωση των εθνικών οργάνων με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποτέλεσμα την επιβολή χρηματικών κυρώσεων εις βάρος της χώρας. Για παράδειγμα, πρόσφατα (Νοέμβριος 2010) η Ελλάδα παραπέμφθηκε στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επειδή δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 2009 (C-489/06), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει των κανόνων της ΕΕ απορρίπτοντας σε δημόσιους διαγωνισμούς προσφορές προμηθευτών ιατρικού εξοπλισμού που φέρουν τη σήμανση CE.

Ο ρόλος της Αρχής: Η Αρχή θα παρακολουθεί την τήρηση της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας από τους εμπλεκόμενους φορείς. Θα δίνει σύμφωνη γνώμη για την προσφυγή στις απευθείας αναθέσεις. Επίσης, θα έχει το δικαίωμα να ασκεί δειγματοληπτικούς έλεγχους σε εν εξελίξει διαδικασίες και σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης ενημερώνει άμεσα τα αρμόδια όργανα ελέγχου και εποπτείας για την άσκηση των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους. Στην περίπτωση αυτή συντάσσει και ειδική έκθεση, η οποία διαβιβάζεται στον Πρόεδρο της Βουλής.

- 4. Επιτάχυνση των διαδικασιών κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων:** Σήμερα η κεντρική διοίκηση αδυνατεί να παρακολουθεί επαρκώς την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων (λ.χ. *λόγω ελλιπούς εξοικείωσης με το νομικό πλαίσιο που διέπει την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων*). Διαπιστώνεται πλημμελής εκτέλεση των συμβάσεων (λ.χ. *καθυστερήσεις στην παράδοση των υλικών, κακοτεχνίες στην εκτέλεση των δημοσίων έργων κλπ*) και καθυστερήσεις που δυσχεραίνουν σημαντικά την καθημερινότητα του πολίτη και επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ο ρόλος της Αρχής: Και πάλι η Αρχή θα μπορεί να ασκεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σύμφωνα με τα παραπάνω. Μέσω των ελέγχων αυτών και της κινητοποίησης των αρμοδίων εποπτικών και ελεγκτικών οργάνων θα διασφαλίζεται ότι οι αρμόδιοι φορείς δεν θα αδρανούν στην επιβολή των νόμιμων κυρώσεων σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης των συμβάσεων.

5. **Συλλογή στατιστικών στοιχείων για τις δημόσιες συμβάσεις:** Σήμερα η Ελληνική Διοίκηση δεν διαθέτει μια κεντρική βάση δεδομένων με στοιχεία για τις εκτελούμενες στη χώρα δημόσιες συμβάσεις. Διαπιστώνεται ελλιπής παρακολούθηση των συμβάσεων κατά αντικείμενο και ποσό από την προκήρυξή τους έως την ολοκλήρωση της εκτέλεσής τους, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού από τους φορείς του δημοσίου και τη διαχείριση των δημοσίων πόρων.

Ο ρόλος της Αρχής: Δημιουργία της εθνικής βάσης δεδομένων. Συντονισμός των υφισταμένων βάσεων δεδομένων που τηρούνται ή θα δημιουργηθούν στη χώρα (λ.χ. *Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Προμηθειών, Μητρώο Δαπανών Δημοσίων Συμβάσεων*) και μέριμνα ώστε να γίνεται συλλογή στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές . Υποχρεωτική παροχή από τους φορείς κάθε πληροφορίας που ζητά η Αρχή. Θα προβλεφθεί η διασύνδεση της βάσης δεδομένων της Αρχής με κάθε βάση δεδομένων που σχετίζεται με τις δημόσιες συμβάσεις.

6. **Εκπροσώπηση της χώρας στο εξωτερικό:** Αυτή τη στιγμή η χώρα δεν εκπροσωπείται επαρκώς σε διεθνείς οργανισμούς και συνέδρια στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (λ.χ. *ACOP, Public Procurement Network*) . Είναι ελλιπής η προβολή του επιστημονικού έργου που συντελείται στη χώρα και ελλιπής η ενημέρωση των υπηρεσιών του δημοσίου για τις εξελίξεις στις δημόσιες συμβάσεις.

Ο ρόλος της Αρχής: Θα αναλάβει την εκπροσώπηση της χώρας στους άνω οργανισμούς και συνέδρια.